

HATAY SAMANDAĞ GÖZLEMLERİMİZE DAİR BİLGİ NOTU

Mart 2023

Bu yılki 8 Mart'ı depremin etkilediği bölgelerdeki kadınlarla dayanışarak geçirmek istedik. Onların sorun ve ihtiyaçlarını duyurabilmek ve sahayı gözlemleyebilmek için 23 Şubat'ta sosyal medya hesaplarımız üzerinden bir dayanışma çağrısı yayınladık. Samandağ Kadın Dayanışma Derneği ile iletişime geçerek hazırladığımız bu çağrıda deprem bölgesindeki kadınların daha da derinleşen kişisel hijyen malzemesi ve çamaşır gibi ihtiyaçlarına ağırlık verdik. Sosyal medyadaki çağrımızı gören çok sayıda kişi destek verdi.

6 Mart akşamı hazırlanan tüm malzemeler gönüllülerimizin büyük desteğiyle bir pikaba yüklenerek Samandağ'a doğru yola çıkarıldı. Vakıf gönüllüsü olan 3 arkadaşımız da sabah Samandağ'da olmak üzere yola çıktılar.

7 Mart Salı günü bölgeye varan arkadaşlarımızın ilk gözlemleri:

- İlçe merkezinde yıkımın büyük olduğu ve depremin üzerinden 1 ay geçmiş olmasına rağmen hala çok sayıda enkazın kaldırılmadığı,
- Az sayıdaki market ve dükkanın yeni yeni açılmaya başladığı,
- Çadır ihtiyacının aradan geçen 1 aya rağmen hala yüksek olduğu,
- Merkezdeki bir parka kurulmuş çadır alanında çok sayıda sivil toplum örgütü ve başka oluşumların koordinasyon halinde çadır kent dışında kalan insanları sıcak yemek başta olmak üzere çeşitli şekillerde destekledikleri,
- Devlet kurumlarının çadır kent dışında, evlerinin yakınlarında kalmak isteyen insanlara çadır dağıtmakta isteksiz davrandığı ve çadır kent dışında oldukça az sayıda AFAD çadırı görüldüğü,
- Elektrik ve şebeke suyuna erişimin diğer bölgelere oranla bir ölçüde çözüldüğü ancak altyapı sistemlerinin zarar görmesi nedeniyle şebeke suyunun temizliğinin şüpheli olduğu, bundan dolayı insanların içme suyu dışında banyo ve temizlik için suya erişimde hala büyük sıkıntılar yaşadığı şeklinde oldu.

8 Mart Çarşamba günü Samandağ'ın Çiğdede Mahallesi'nde depremde etkilenen kadınlarla bir araya gelindi. Yaklaşık 50 kadının katıldığı etkinlik, bakım emeği yükü daha da ağırlaşan kadınların depremin ilk gününden bu yana kendi deneyimleri ve duyguları hakkında söz söyleyebilecekleri ilk ortam oldu. Bundan dolayı oldukça yoğun duygusal aktarım yaşandı. Kadınlar deprem sonrası kendi durumlarına dair şunları aktardılar:

- ❖ Mevcut iktidar bugüne kadar birçok ihtiyacı karşılamadığı için gelecekte de sorumluluklarını kapsayıcı ve yeterli bir şekilde yerine getireceğine ilişkin güvensizlik,
- ❖ Ekonomik kayıpların ne kadarının, ne zaman ve nasıl giderileceği konusundaki belirsizlik, şimdiye kadar görülen uygulamalarda yaşanan hak kayıplarının yol açtığı kaygı,
- ❖ Çocukların korku ve kaygılarını teskin etme gibi duygusal emek sorumluluğunun da kadınların üzerinde olması,
- ❖ Çadır sayısının yetersiz olması nedeniyle ortak yaşam sürme zorunluluğu, yeterli hijyenik suyun olmaması, mobil tuvalet, çamaşırhane yetersizliği gibi nedenlerle artan iş yükü ve sağlık sorunları,
- ❖ Temiz ve sıcak suya erişimin zor olduğu koşullarda, elde bulaşık ve çamaşır yıkamanın ağır yükü, kalabalık ortamlardaki bakım yükünün üzerlerine kalması ve yarattığı çatışmalar nedeniyle yaşanan stres, kaygı, adet düzensizlikleri, deri sorunları gibi çeşitli sağlık sorunları,
- ❖ Uyuz, bit gibi halk sağlığı sorunlarını önlemek ve bunlarla mücadele etmek gibi yeni iş yükleri,
- ❖ Çadır yaşamının güvensizliği nedeniyle geceleri çadır dışına çıkamamak, çocukları refakatsiz bırakamamak, ihtiyaçlarını giderirken çocuk ve eşleriyle birlikte hareket etme zorunluluğu,
- ❖ Bölgeye ulaşan destekleri takip etme ve desteklere erişme yükü,

Tüm bunların yanı sıra depremde yıkılan veya ağır hasar aldığı için kullanılamaz durumda olan evlerin ve iş yerlerinin yarattığı belirsizlik de kadınların söylemlerine yansdı. Uğradıkları bu zararları devletten nasıl tazmin edeceklerini bilememeleri, devletin de bu konuda bir çözüm önermeyişi, yaşanan maddi kayıplar ve belirsizlik özellikle odaklandıkları konular oldu. Bu da bize deprem bölgesinde akut durumun hala sona ermediğini ve hak kayıplarının tazmini konusunda hukuki destek ihtiyacının yoğun olduğunu gösterdi. Bölge halkına, özellikle de kadınlara bu konuda belli bir süre devam ettirilecek hukuki destek sağlanması öncelikli konulardan biri olabilir.

Samandağ'da ekonomik kaynakların en başında erkeklerin yurtdışı işçiliği olduğu için deprem öncesinde kadınlar; diğer ilçelere nazaran daha etkin konumda olduklarını, ailelerine ait tarım alanlarının özellikle de zeytin ve narenciye bahçelerinin işlenmesi ve ürünlerin pazarlanmasının da genellikle kadınların sorumluluğunda olduğunu, deprem ve sonrasında yaşanan kayıplardan dolayı bu tarımsal alanları ne işleyecek ne de ürünleri satacak durumda olduklarını, kaldırılan enkazın yığıldığı alanların da zeytin ve narenciye bahçelerine çok yakın olmasının oradaki ürünlere uzun süreli zarar verdiği, yıkılan ev ve işyerlerinin yanı sıra bir de bu nedenle ekonomik kayba uğratıldıklarını aktardılar.

Yaklaşık 4 gün boyunca depremden etkilenmiş Samandağlı kadınlarla geçirdiğimiz bu süreç, yukarıda aktardıklarımızın yanı sıra, oluşturduğumuz hijyen kitleri ve diğer malzemelerin (özellikle Samandağ'ın merkeze uzak noktalarında ve pek yardımın ulaşmadığı köylere) dağıtımıyla yaklaşık 500 kadınla daha bağ kurmamızı sağladı. Ürün tedarik zinciri bozulduğu, devlet tarafından düzenli bir ihtiyaç analizi yapılmadığı ve malzeme desteği sağlanmadığı için; özellikle merkeze uzak yerleşim birimlerinde temel ihtiyaçların karşılanmasındaki yetersizliğin artarak devam ettiği gözlemlendi. Halihazırda devam eden ya da yeni yapılması planlanan dayanışma ve destek kampanyalarının bu bölgelerde yoğunlaşması, buralara yönlendirilmesi düşünülebilir.

Son olarak depremde ağır kayıp yaşamış, temel ihtiyaçları devletçe hala karşılanmamış, bakım emeği yükü daha da artmış, kendileri depremden hiç etkilenmemiş ya da kayıp yaşamamışçasına yakınlarına duygusal destek vermesi beklenen kadınların bu ortamda şiddete ve çeşitli hak kayıplarına daha açık hale geldiği gözlemlendi. Sahada faaliyet gösteren diğer kadın örgütlerinin aktardığı bilgiler de bunu doğruluyor. Kadınlara sağlanan bu desteğin sürekliliğini sağlamanın ve erişilebilirliğini artırmanın önemini vurgulamak istiyoruz.

Dayanışmayla

Kadın Dayanışma Vakfı

www.kadindayanismavakfi.org.tr